

Fent Estudi

Seràs Villamalur, 2022

Des de fa més de 25 anys ningú naix a Villamalur. Els seus a penes 30 habitants han vist com tancaven l'escola, el forn, les botigues de productes bàsics, l'hostal. Les persones majors veuen com la joventut marxa del poble per a fer la seua vida en altres entorns urbans més poblats i comunicats i miren com van faltant els veïns i les veïnes, i deixen darrere cases tancades i carrers cada vegada més silenciosos. Aquest paisatge es transforma els caps de setmana, per Pasqua, Nadal i a l'estiu, quan tornen familiars, amistats i visitants, quan el poble s'ompli de l'alegria, els plors, el joc i la il·lusió dels nets i les netes.

Aquesta realitat, la del despoblament, és la que viuen molts dels municipis de l'interior de la província de Castelló que s'inclouen en la Ruta 99. El gran patrimoni natural, paisatgístic i arquitectònic de Villamalur –enclavat en el nord del Parc Natural de la Serra d'Espadà sobre una elevació que domina camps i barrancs, amb les seues trinxeres, el castell, el gran pou de neu i les pedreres– no és suficient per a atraure habitants.

Aquests pobles, que quan els visitem els imaginem des de la utopia postpandèmica del paradís habitat, tranquil, envoltat de naturalesa,

Villamalur
Alt Millars, Castelló
setembre 2021-febrer 2022

1 Seràs Villamalur

Aquest element és una instal·lació artística en una antiga era abandonada pensada per a engrunsar-se i gaudir de les vistes. Esta zona no és una àrea de joc.

L'ús correcte d'aquest element per menors de 12 anys serà supervisat per una persona adulta.

Cal posar atenció als desnivells, així com respectar l'obra i l'entorn.

on els xiquets i les xiquetes juguen lliures tot el dia, mantenen l'esperança de tornar a omplir les seues cases amb persones que les habiten durant tot l'any.

La lectura i l'escolta de Villamalur i els seus habitants ha format part del procés de creació d'aquesta peça. De tot el que s'ha analitzat i escoltat, dos han sigut els conceptes utilitzats com a materials creatius del projecte.

D'una banda, la infància entesa com a absència quotidiana i símptoma de despoblació, però també com a memòria i presència desitjada al poble. Quan parlem amb els veïns i les veïnes de Villamalur dels seus nets i netes, parlem de la seua pròpia infància, dels seus jocs, del privilegi de tindre un camp de llibertat configurat per carrers, cases i verd. Aquesta infància que es recorda, però que també és present i en la qual ens projectem i confiem el futur.

D'altra banda, la proposta es vincula als signes d'abandó en l'entorn físic urbà. Recórrer la part alta del poble és visitar les eres abandonades com a testimonis d'una activitat econòmica desapareguda. Les places envoltades de corrals, on es va trillar i es va ventar el blat i on es van assecar figues, ens ofereixen una localització privilegiada des de la qual poder fer una parada per a observar el poble i el paisatge.

La intervenció es materialitza en un gronxador situat dins d'una de les eres de Villamalur. El gronxador com a element simbòlic que ens remet a la infància, com a pèndol que marca el pas del present, com a dispositiu de memòria o màquina del temps que utilitzen els vilamalurencs i les vilamalurenques per a parlar amb els seus fills, filles, nets i netes del que va ser, és i serà Villamalur. El gronxador com a mecanisme que necessita la nostra presència, el nostre pes i l'impuls per a activar-se, i que ens permet balancejar-nos davant del paisatge, del poble o de nosaltres mateixos.

El gronxador, que ens acompanya des de la Grècia clàssica i ha anat resignificant-se al llarg dels segles, es va popularitzar als parcs infantils espanyols en la dècada dels huitanta. El gronxador, que, històricament, s'ha utilitzat com a refugi emocional, contemplatiu i lúdic, ha estat vinculat a la ritualització, la medicina, el sexe, la mort, la competició, les festivitats, la celebració de l'arribada de les collites o les pluges i, per descomptat, als nostres records i jocs d'infància.

Fent Estudi Coop. V. és una cooperativa valenciana integrada per arquitectes, urbanistes i tècniques en participació i desenvolupament fundada per Eva Raga, Isabel González i Fran Azorín en 2016. Fan estudis i intervencions en el territori amb la participació activa de la ciutadania i l'aprofitament dels recursos locals, amb l'objectiu de generar entorns urbans i arquitectònics més justos i inclusius i atenent les necessitats del lloc i de la població que hi habita. En els últims anys, s'han especialitzat en processos d'innovació urbana, així com en el desenvolupament de metodologies que impliquen diversos àmbits de coneixement i disciplines capaços d'aportar noves mirades en l'anàlisi i la intervenció sobre els entorns rurals i urbans.

Col·laboradors en la producció, muntatge, càlcul i homologació:
CASMON S.L. (Castelló)
GERMANS MOLINER MONTOLIU (Sueras, Castelló)
DAVINIA ROS (València)
INSPECCIONES ZORDE (Paterna)